

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української фольклористики імені акад. Філарета Колесси

Затверджено
на засіданні кафедри
української фольклористики
імені акад. Філарета Колесси
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри проф. Василь ІВАШКІВ

СИЛАБУС
із навчальної дисципліни
«Етнопсихологія»,
що викладається в межах ОПП «Фольклористика»
другого рівня вищої освіти (магістр)
для здобувачів галузі знань 03 Гуманітарні науки,
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.09 Фольклористика

Назва курсу	Етнопсихологія
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет Кафедра української фольклористики імені акад. Філарета Колесси
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.09 Фольклористика
Викладачі курсу	Гарасим Ярослав Іванович, доктор філологічних наук, професор кафедри української фольклористики імені акад. Філарета Колесси
Контактна інформація викладачів	jaroslav.harasym@gmail.com 032 239 47 20
Консультації по курсу відбуваються	Онлайн-консультації (jaroslav.harasym@gmail.com)
н-Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/etnopsykholohiia
Інформація про курс	«Етнопсихологія» є вибірковою навчальною дисципліною для здобувачів галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», спеціалізації 035.09 «Фольклористика», освітньо-професійна програма 035.09 «Фольклористика», дисципліну викладають у 2-му семестрі, обсяг – 4 кредити ЄКТС.
Коротка анотація курсу	Курс “Етнопсихологія” у структурі освітньої програми магістрантів-фольклористів покликаний ознайомити студентів з теоретичними і емпіричними основами психологічної науки. Глибоке знання та правильна оцінка феноменів міжетнічних відмінностей психіки, їх впливу на процеси взаємодії представників одного чи різних етносів потрібні для вирішення комплексу проблем, які постають перед освітньою практикою, психологічним супроводом розвитку особистості. Забезпечити процес становлення національної самосвідомості, формування національно-культурної компетентності молоді можна лише засвоївши культурну спадщину свого народу, що найяскравіше представлена у фольклорі. Уміння розпізнавати і використовувати досвід попередніх поколінь необхідне для його ефективного використання у процесі організації освітньої, розвивальної та просвітницької роботи.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – у процесі вивчення дисципліни студенти опановують знання з засвоєння сучасних психологічних методів дослідження і узагальнюючи досягнення психологічної думки, розглядати і аналізувати національні аспекти психологічних проблем на широкому фоні міжетнічних, національних взаємовідношень в Україні та за кордоном. Вивчаючи предмет, структуру, функції етнопсихології, з'ясувати основні методи, принципи, форми і засоби дослідницького процесу.. Завданням цих рекомендацій є допомога студентам у:

	<ul style="list-style-type: none"> - визначенні основної характеристики етнопсихології як науки; з'ясуванні історичного становлення предмета етнопсихології та основних напрямків етнопсихології; - ознайомленні з галузями психологічних знань та методами етнопсихології; - аналізі етнопсихологічних проблем, що відбуваються в Україні і за кордоном, визначенні змісту і спрямованості думок, емоцій, дій, характерних для народів та етнічних груп в конкретних історичних умовах; - виявленні етнопсихологічних закономірностей інтересів, потреб, цінностей і традицій різних націй і етносів; - розкритті характерних закономірностей соціальної детермінованості та історичної мінливості психіки людей.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гарасим Я. Об'єкт дослідження – українська ментальність // Монастирський острів. Культурологічний журнал. Дніпропетровськ, 1996. №5. С.137–156. 2. Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994. 3. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/ 4. Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994. 5. Кириченко Т. В. Етнопсихологія : навч.-метод. посібник ПереяславХмельницький : Видавництво С К В, 2017. 261 с 6. Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3. 7. Липа Ю. Призначення України. Л.: Просвіта, 1992. 8. Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2016. 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR 9. Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042 10. Павленко В. М., Таглін С. О. Етнопсихологія: Навч. посіб. К., 1999. 11. Львовичкіна А.М. Етнопсихологія : навч. посіб. Київ: МАУП, 2002. 12. Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Науковий збірник Українського університету в Празі. 1942. Том 3. С.225-243. 13. Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011. 14. Пірен М. Основи етнопсихології: Підручник. К., 1996. 15. Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с 16. Українська душа. Нью-Йорк; Торонто: Ключі, 1956. 64 с. 17. Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с. 18. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. К.: Знання, 2006. 341 с. 19. Ярема Я. Українська духовність в її культурно-історичних виявах. Львів, 1937.

Допоміжна

1. Антонович В. Три національні типи народні // <http://litopys.org.ua/anton/ant03.htm>
2. Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с.
3. Вакуленко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакуленко. К. : Київський університет, 2018. 111 с.
4. Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору : монографічне дослідження / Ярослав Гарасим. Львів : НВФ „Українські технології”, 2010. 376 с.
5. Гримич М. В. Два виміри національного характеру. Наука і суспільство. 1991, № 8.
6. Грушевська К. Українські народні думи / К. Грушевська. К., 1927. Т. I. 516 с.
7. Грушевський М. Історія української літератури: В 6 т., 9 кн. Київ: Либідь, 1993
8. Давидюк В. Українська міфологічна легенда. Львів: Світ, 1992. 176 с.
9. Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. 2003. №9. С. 16-24.
10. Драгоманов М. Нові українські пісні про громадські справи (1764–1880). Женева, 1881. 132 с.
11. Драгоманов М. Політичні пісні українського народу XVIII–XIX ст., з увагами М. Драгоманова. Женева, 1883. Ч. I. 138 с.
12. Дунаєвська Л. Українська народна проза (легенда, казка): еволюція епічних традицій: монографія. 2-ге вид., стереотип. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 304 с.
13. Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20.
14. Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України. Нариси й статті. Львів, 2002. 350 с.
15. Колеса Ф. Українська усна словесність. Львів, 1938.
16. Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87.
17. Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2 т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718.
18. Маланюк Є. Малоросійство // <http://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13777>
19. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу. Київ, «Довір'я», 1992. 141 с.

	<p>20. Пазяк М. Українські прислів'я та приказки. Проблеми пареміології та пареміографії. – Київ: Наукова думка, 1984. 204 с.</p> <p>21. Пилипчук С. Фольклористична концептосфера Івана Франка. Львів, 2014. 466 с.</p> <p>22. Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999.</p> <p>23. Розвідки Михайла Драгоманова про українську народну словесність і письменство: в 4 т. Львів, 1899-1905.</p> <p>24. Росовецький С. Український фольклор у теоретичному висвітленні. К. : Київський університет, 2008. 623 с.</p> <p>25. Руснак І. Український фольклор. Київ: Академія, 2010.</p> <p>26. Сегеда С. П. Українська антропологія : курс лекцій. К., 1995</p> <p>27. Січинський В. Чужинці про Україну. Аугзбург, 1946. 118 с.</p> <p>28. Сосенко К. Культурно-історична постать староукраїнських свят Різдва і Щедрого вечора. Київ, 1994. 360 с.</p> <p>29. Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденцій та перспективи. К.: МАУП, 2000.</p> <p>30. Франко І. <i>Vel parlar gentile</i> // Зібрання творів: у 50 т. Т. 37. Київ: Наукова думка, 1982. С. 8–20.</p> <p>31. Франко І. Останки первісного світогляду в руських і польських загадках народних // Зібрання творів: у 50 т. Т. 26. Київ: Наукова думка, 1980. С. 332-346.</p> <p>32. Франко І. Старинна романсько-германська новела в устах руського народу // Зібрання творів: у 50 т. Т. 26. Київ : Наукова думка, 1980. С. 266-279.</p> <p>33. Франко І. Студії над українськими народними піснями // Зібрання творів: у 50 т. Т. 42. Київ: Наукова думка, 1984. 598 с.</p> <p>34. Франко І. Студії над українськими народними піснями // Зібрання творів: у 50 т. Т. 43. Київ: Наукова думка, 1986. 482 с.</p> <p>35. Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с.</p> <p>36. Хрущ В. Етнопсихологічні аспекти вивчення української ментальності // Ментальність. духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994.</p> <p>37. Хрущ О. Почуття людської ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994.</p> <p>38. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	Для очного навчання: загальний обсяг 120 годин, у т. ч. 16 годин лекційних, 16 годин практичних занять і 88 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • методологічні основи предмету, задачі і основні поняття етнопсихології, закономірності виникнення, формування і розвитку етносів і націй • сутність етнічної ідентичності • структуру психології етносу, основні характеристики етнічних особливостей взаємин між людьми, етнопсихологічні особливості українського народу,

	<p>природу етнічних конфліктів</p> <ul style="list-style-type: none"> динаміку і типологію, форми і способи регулювання етнічних конфліктів <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> використовувати сучасні методологічні підходи під час вивчення етнопсихологічних особливостей націй та природи міжетнічних взаємин визначати актуальні проблеми сучасної етнопсихологічної науки та новітні стратегії їх вирішення провадити самостійні етнопсихологічні дослідження здійснювати етнопсихологічний аналіз уснословесних творів давати комплексну характеристику головних етнопсихологічних понять і категорій.
Ключові слова	Акультурація, асиміляція, деетнізація, денаціоналізація, етнічна адаптація, етнічна дискримінація, етнічна самосвідомість, етнічні стереотипи, етнічність, етнічні установки, етнічний конфлікт, етнічні символи, етнопсихологія, етнос, етноцентризм, ксенофобія, маргіналізація, міжетнічна взаємодія, міжетнічні відносини, міжкультурна адаптація, національна ідея, національний характер, нація, ідентифікація, ініціація, інкультурація, культурна трансмісія, національна ідентичність, національна самосвідомість, національна свідомість, ментальність, поліетнічна держава, психічний склад етносу (нації), соціалізація, соціальні інстинкти, стратегії міжкультурної адаптації, окциденталізм, орієнталізм.
Формат курсу	Очний
Теми	*СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Базові філологічні знання.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<u>Методи навчання:</u> пояснювально-ілюстративний метод, метод компаративного аналізу, метод проблемного викладання, евристичний метод, групова дискусія, публічна презентація, дослідницький метод. <u>Методи викладу навчального матеріалу</u> – лекція, практичне заняття; консультація. <u>Наочні методи навчання</u> – лекція, практичне заняття; консультація. <u>Наочні методи навчання</u> – ілюстрування (художні тексти, мистецькі твори), демонстрування з використанням технічних засобів (слайди). <u>Техніки:</u> навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.
Необхідне обладнання	Комп'ютер з проектором, Інтернет-мережа.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою за результатами поточної успішності.</p> <p>Загальний результат у балах складає суму результатів за кожен вид навчальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> робота на практичних заняттях: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; модульний контроль впродовж семестру: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50.

	<p>Академічна доброчесність: очікується, що відповіді студентів будуть оригінальними. Виявлення ознак академічної недоброчесності у відповіді студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману, є підставою для того, щоб викладач її не зарахував. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, надає викладач виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані за виконання відповідних видів модульних робіт, а також бали, набрані впродовж семестру за виступи на практичних заняттях, участь в обговоренні. При цьому обов'язково враховується присутність на занятті та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
Модуль 1					
1-й тиждень 2 год	Тема 1. 1. Етнопсихологія як наука. Предмет та методи етнопсихології	Лекційне заняття	Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/ Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994. Кириченко Т. В. Етнопсихологія : навч.-метод. посібник ПереяславХмельницький : Видавництво С К В, 2017. 261 с Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3. Липа Ю. Призначення України. Л.: Просвіта, 1992. Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042 Львовичкіна А.М. Етнопсихологія : навч. посіб. Київ: МАУП, 2002. Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Науковий збірник Українського університету в Празі. 1942. Том 3. С.225-243. Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011. Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. К.: Знання, 2006. 341 с.	3 історії української етнопсихології. Головні етапи розвитку етнопсихологічного вчення в Україні. 3 год	1-й тиждень
2-й тиждень 2 год	Практичне заняття №1. Етнопсихологія як наука. Предмет та методи етнопсихології Основні напрями розвитку етнопсихологічної науки. Поняття предмет, об'єкт і зміст етнічної психології. Основні етапи	Практичне заняття	Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с. Вакуленко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакуленко. К. : Київський університет, 2018. 111 с. Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. 2003. №9. С. 16-24.	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, окреслення головних етнопсихологічних питань 3 год	2-й тиждень

	розвитку уявлень про предмет етнопсихології. Етнопсихологія та інші галузі знання. Методологічні основи етнопсихології. Функції етнопсихології. Основні завдання етнопсихології в сучасному суспільстві		<p>Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20.</p> <p>Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87.</p> <p>Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2 т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718.</p> <p>Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999.</p> <p>Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. К.: МАУП, 2000.</p> <p>Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с.</p> <p>Хрущ В. Етнопсихологічні аспекти вивчення української ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994.</p> <p>Хрущ О. Почуття людської ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994.</p>		
3-й тиждень 2 год	Тема 2. Проблема етносу і націй в етнопсихології	Лекційне заняття	<p>Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994.</p> <p>Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/</p> <p>Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994. с</p> <p>Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3.</p> <p>Липа Ю. Призначення України. Л.: Просвіта, 1992.</p> <p>Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2016. 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR</p> <p>Павленко В. М., Таглін С. О. Етнопсихологія: Навч. посіб. К., 1999.</p> <p>Львовичкіна А.М. Етнопсихологія : навч. посіб. Київ: МАУП, 2002.</p> <p>Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Науковий збірник Українського університету в Празі. 1942. Том 3. С.225-243.</p>	Сучасна націологія: школи, напрямки, тенденції. 3 год	3-й тиждень

			<p>Пірен М. Основи етнопсихології: Підручник. К., 1996.</p> <p>Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с</p> <p>Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. К.: Знання, 2006. 341 с.</p> <p>Ярема Я. Українська духовність в її культурно-історичних виявах. Львів, 1937.</p>		
4-й тиждень 2 год	<p>Практичне заняття № 2. Тема: Проблема етносу і націй в етнопсихології</p> <p>Психологічна характеристика етносу. Поняття етнічних спільнот і груп, основні процеси усередині них.</p> <p>Способи існування етносів. Етнічні процеси.</p> <p>Основні етнічні і культурологічні особливості нації.</p> <p>Поняття про національну ідентифікацію.</p> <p>.</p>	Практичне заняття	<p>Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с.</p> <p>Вакуленко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакуленко. К. : Київський університет, 2018. 111 с.</p> <p>Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору : монографічне дослідження / Ярослав Гарасим. Львів : НВФ „Українські технології”, 2010. 376 с.</p> <p>Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20.</p> <p>Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87.</p> <p>Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2 т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718.</p> <p>Маланюк Є. Малоросійство // http://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13777</p> <p>Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999.</p> <p>Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. К.: МАУП, 2000.</p> <p>Сміт Е. Національна ідентичність / Е.Сміт / Пер. з англ. П.Тарашук. К.: Основи, 1994. 221 с.</p> <p>Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с.</p> <p>Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання критичних праць, робота із текстами 3 год	4-й тиждень
5-й тиждень 2 год	Тема 3. Статистичні характеристики етносу	Лекційне заняття	<p>Гарасим Я. Об'єкт дослідження – українська ментальність // Монастирський острів. Культурологічний журнал. Дніпропетровськ, 1996. №5. С.137–156.</p>	Поняття «морального капіталу» етносу. Наукова позиція М.Драгоманова	5-й тиждень

			<p>Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994.</p> <p>Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/</p> <p>Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994.</p> <p>Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042</p> <p>Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011.</p> <p>Українська душа. Нью-Йорк; Торонто: Ключі, 1956. 64 с.</p> <p>Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с.</p>	3 год	
6-й тиждень 2 год	<p>Практичне заняття № 3. Тема: Статистичні характеристики етносу</p> <p>Психічний склад етносу. Ментальність як інтегральна етнопсихологічна ознака нації.</p> <p>Психологічна сутність і зміст національного характеру.</p> <p>Національна самосвідомість.</p> <p>Етнічна самосвідомість.</p> <p>Поняття маргінальності</p>	Практичне заняття	<p>Антонович В. Три національні типи народні // http://litopys.org.ua/anton/ant03.htm</p> <p>Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с.</p> <p>Вакуленко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакуленко. К. : Київський університет, 2018. 111 с.</p> <p>Гримич М. В. Два виміри національного характеру. Наука і суспільство. 1991, № 8.</p> <p>Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. 2003. №9. С. 16-24.</p> <p>Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20.</p> <p>Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87.</p> <p>Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2 т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718.</p> <p>Маланюк Є. Малоросійство // http://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13777</p> <p>Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, аналіз текстів. 3 год	6-й тиждень

			Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. К.: МАУП, 2000. Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с. Хрущ В. Етнопсихологічні аспекти вивчення української ментальності // Ментальність. духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.		
7-й тиждень 2 год	Тема 4. Динамічні характеристики етносу	Лекційне заняття	Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/ Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994. Кириченко Т. В. Етнопсихологія : навч.-метод. посібник ПереяславХмельницький : Видавництво С К В, 2017. 261 с Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3. Липа Ю. Призначення України. Л.: Просвіта, 1992. Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2016. 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042 Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Науковий збірник Українського університету в Празі. 1942. Том 3. С.225-243. Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011. Пірен М. Основи етнопсихології: Підручник. К., 1996. Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. К.: Знання, 2006. 341 с. Ярема Я. Українська духовність в її культурно-історичних виявах. Львів, 1937.	Головні принципи формування етнічних установок. Сучасні теорії традиції. 3 год	7-й тиждень
8-й тиждень 2 год	Практичне заняття № 4. Тема: Динамічні характеристики	Практичне заняття	Антонович В. Три національні типи народні // http://litopys.org.ua/anton/ant03.htm	Підготовка до практичного заняття,	8-й тиждень

	<p>етносу Національні відчуття. Проблема етнічної установки в етнопсихології. Етнічні стереотипи, їх структура і зміст. Причини стереотипізації. Етнічні конфлікти, їх сутність, об'єктивні і суб'єктивні умови їх виникнення</p>		<p>Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с. Вакуленко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакуленко. К. : Київський університет, 2018. 111 с. Гримич М. В. Два виміри національного характеру. Наука і суспільство. 1991, № 8. Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. 2003. №9. С. 16-24. Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20. Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2 т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718. Маланюк Є. Малоросійство // http://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13777 Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999. Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденцій та перспективи. К.: МАУП, 2000. Хрущ О. Почуття людської ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.</p>	<p>написання роботи й підготовка презентації, опрацювання текстів. 3 год</p>	
	Модульний контроль				1 тиждень
Модуль 2					
9-й тиждень 2 год	Тема 5. Міжетнічні відносини	Лекційне заняття	<p>Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/ Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994. Кириченко Т. В. Етнопсихологія : навч.-метод. посібник : ПереяславХмельницький : Видавництво С К В, 2017. 261 с Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3.</p>	Сучасна етноконфліктологія. Поняття «міжкультурної комунікації» 3 год	9-й тиждень

			<p>Липа Ю. Призначення України. Л.: Просвіта, 1992.</p> <p>Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2016. 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR</p> <p>Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042</p> <p>Павленко В. М., Таглін С. О. Етнопсихологія: Навч. посіб. К., 1999.</p> <p>Пірен М. Основи етнопсихології: Підручник. К., 1996.</p> <p>Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с</p> <p>Українська душа. Нью-Йорк; Торонто: Ключі, 1956. 64 с.</p> <p>Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с.</p>		
10-й тиждень 2 год	<p>Практичне заняття № 5. Тема: Міжетнічні відносини</p> <p>Типи міжетнічних відносин. Етнічно-субординоване суспільство. Поняття расової та етнічної стратифікації. Внутріетнічні зв'язки. Типи і етапи розвитку міжетнічних відносин..</p>	Практичне заняття	<p>Антонович В. Три національні типи народні // http://litopys.org.ua/anton/ant03.htm</p> <p>Вакуленко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакуленко. К. : Київський університет, 2018. 111 с.</p> <p>Гримич М. В. Два виміри національного характеру. Наука і суспільство. 1991, № 8.</p> <p>Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. 2003. №9. С. 16-24.</p> <p>Котигоренко В. Бути чи не бути етнічним конфліктам в Україні // Політичний менеджмент. 2008. No 5. с.85-104.</p> <p>Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999.</p> <p>Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. К.: МАУП, 2000.</p> <p>Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с.</p> <p>Хрущ О. Почуття людської ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць, аналіз текстів. 3 год	10-й тиждень
11-й тиждень 2 год	Тема 6. Етнічні меншини	Лекційне заняття	<p>Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994.</p> <p>Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-</p>	Типи етнічних меншин. Поняття «корінний етнос».	11-й тиждень

			<p>книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/ Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994. Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3. Липа Ю. Призначення України. Л.: Просвіта, 1992. Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2016. 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR Павленко В. М., Таглін С. О. Етнопсихологія: Навч. посіб. К., 1999. Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011. Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с Українська душа. Нью-Йорк; Торонто: Ключі, 1956. 64 с. Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с.</p>	3 год	
12-й тиждень 2 год	<p>Практичне заняття № 6. Тема: Етнічні меншини Головні концепції міжетнічної компліментарності. Сучасне розуміння «меншини». Різновид груп «меншин», статус «меншин», результат. Перелік основних міжетнічних процесів. Визначення понять надбавка, збавляння, об'єднання, ускладнення в культурологічних відносинах етносів.</p>	Практичне заняття	<p>Антонович В. Три національні типи народні // http://litopys.org.ua/anton/ant03.htm Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с. Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20. Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87. Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999. Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. К.: МАУП, 2000. Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с. Хрущ В. Етнопсихологічні аспекти вивчення української ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць та аналіз текстів. 3 год	12-й тиждень

13-й тиждень 2 год	Тема 7. Етнічні символи	Лекційне заняття	<p>Гарасим Я. Об'єкт дослідження – українська ментальність // Монастирський острів. Культурологічний журнал. Дніпропетровськ, 1996. №5. С.137–156.</p> <p>Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994.</p> <p>Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/</p> <p>Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994.</p> <p>Жайворонок В. Етносимволіка форми слова й висловлення // Жайворонок В. Українська етнолінгвістика: Нариси. К.: Довіра, 2007. С.58–66.</p> <p>Жайворонок В. Етнософія речей та етносимволіка імен // Жайворонок В. Українська етнолінгвістика: Нариси. К.: Довіра, 2007. С.54–58.</p> <p>Жайворонок В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. К.: Довіра, 2006. 703 с.</p> <p>Костомаров М. Дві руські народності // Основа. 1861. Ч.3.</p> <p>Павленко В. М., Тагліні С. О. Етнопсихологія: Навч. посіб. К., 1999.</p> <p>Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Науковий збірник Українського університету в Празі. 1942. Том 3. С.225-243.</p> <p>Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с.</p>	Формування етнічного фонду символів. Принципи диференціації. 3 год	13-й тиждень
14-й тиждень 2 год	Практичне заняття № 7. Тема: Етнічні символи Індивідуальні і групові символи. Етнічні символи: загальна характеристика, різновиди. Механізми етнічного символізування (витіснення, сублімація, атрибуція, переміщення). Національна символічна соціалізація	Практичне заняття	<p>Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору : монографічне дослідження / Ярослав Гарасим. Львів : НВФ „Українські технології”, 2010. 376 с.</p> <p>Гримич М. В. Два виміри національного характеру. Наука і суспільство. 1991, № 8.</p> <p>Денисюк І. Національна специфіка українського фольклору // Слово і час. 2003. №9. С. 16-24.</p> <p>Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України. Нариси й статті. Львів, 2002. 350 с.</p> <p>Колеса Ф. Українська усна словесність. Львів, 1938.</p> <p>Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87.</p> <p>Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2</p>	Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць та аналіз текстів. 3 год	14-й тиждень

			<p>т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718.</p> <p>Маланюк Є. Малоросійство // http://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=13777</p> <p>Франко І. Останки первісного світогляду в руських і польських загадках народних // Зібрання творів: у 50 т. Т. 26. Київ: Наукова думка, 1980. – С. 332-346.</p> <p>Франко І. Старинна романсько-германська новела в устах руського народу // Зібрання творів: у 50 т. Т. 26. Київ : Наукова думка, 1980. С. 266-279.</p> <p>Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с.</p> <p>Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.</p>		
15-й тиждень 2 год	Тема 8. Етнічні стереотипи і забобони.	Лекційне заняття	<p>Гнатенко П. І. Український національний характер. К., 1994.</p> <p>Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового пізнання. К.: Самміт-книга, 2010. 432 с. https://www.twirpx.com/file/1420471/</p> <p>Етнічна психологія: Навч.-метод. посіб. / За ред. В.Д.Хрущ. Івано-Франківськ, 1994.</p> <p>Кириченко Т. В. Етнопсихологія : навч.-метод. посібник : ПереяславХмельницький : Видавництво С К В, 2017. 261 с</p> <p>Махній М. М. Етнічна психологія : навчальний посібник. К. : Видавничий дім «Слово», 2016. 272 с. https://cutt.ly/8Ef0JGR</p> <p>Павленко В. М. Етнопсихологія : підручник. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 448 с. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/16042</p> <p>Львовочкіна А.М. Етнопсихологія : навч. посіб. Київ: МАУП, 2002.</p> <p>Мірчук І. Світогляд українського народу. Спроба характеристики // Науковий збірник Українського університету в Празі. 1942. Том 3. С.225-243.</p> <p>Пірен М.І. Етнопсихологія : підручник. Рек. МОН. Київ: Університет «Україна», 2011.</p> <p>Савицька О.В., Співак О.В. Етнопсихологія : навч. посібник. Рек. МОН. Київ: Каравела, 2011. 264 с</p> <p>Цюняк О. Етнопсихологія : навч. посібн. для студентів спеціальності «Початкова освіта. Практична психологія». Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2017. 132 с.</p>	Етнічні авто та гетеростереотипи. Принципи розмежування. 3 год	15-й тиждень

<p>16-й тиждень 2 год</p>	<p>Практичне заняття № 8. Тема: Етнічні стереотипи і забобони. Категоризація і виникнення стереотипів. Етнічні стереотипи: загальна характеристика, структура. Умови і мотиви формування етнічних стереотипів. Стереотипи, соціальні установки і поведінка. Структура і функції упереджень.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Антонович В. Три національні типи народні // http://litopys.org.ua/anton/ant03.htm Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні XIX століття: історикоетнологічний аспект : монографія / М. Балагутрак. Л. : Інститут народознавства, 2007. 222 с. Вакулєнко О. Л. Сучасні проблеми української етнопсихології : монографія / О. Л. Вакулєнко. К. : Київський університет, 2018. 111 с. Киричук О. В. Ментальність: сутність, функції, генеза // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доп. та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. С. 7-20. Кримський С. Архетипи української культури // Вісник НАН України. 1998. № 7-8. С. 74-87. Кульчицький О. Риси характерології українського народу. Енциклопедія українознавства. Загальна частина: у 2 т. Інститут української археографії та джерелознавства НАН України. Київ, 1995. Т.2. С.708-718. Пірен М. Етнопсихологічні процеси у сучасній Україні. Київ, 1999. Франко І. Старинна романсько-германська новела в устах руського народу // Зібрання творів: у 50 т. Т. 26. Київ : Наукова думка, 1980. С. 266-279. Фурман А. Психокультура української ментальності. Тернопіль, 2011. 168с. Хрущ В. Етнопсихологічні аспекти вивчення української ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. Хрущ О. Почуття людської ментальності // Ментальність. Духовність. Саморозвиток особистості: Тези доповідей та матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.; Луцьк, 1994. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ, 1992.</p>	<p>Підготовка до практичного заняття, опрацювання теоретичних праць та аналіз текстів. 3 год</p>	<p>16-й тиждень</p>
	<p>Модульний контроль (написання есе)</p>				<p>1 тиждень</p>